

Sygn. akt III C 68/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, III Wydział Cywilny

w następującym składzie

Przewodniczący SSO Joanna Zielińska

Protokolant sekr. sądowy Ilona Lodowska

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2012r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K. (1), J. K. (2)

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 14 czerwca 2005r. wystawiony przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko J. K. (1) i J. K. (2), zaopatrzony w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia postanowieniem z dnia 29 listopada 2005r. wydanym w sprawie I Co 774/05, co do kwoty 11 881 046,75 zł (jedenaście milionów osiemset osiemdziesiąt jeden tysięcy czterdzieści sześć złotych siedemdziesiąt pięć groszy)
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów J. K. (1) i J. K. (2) solidarnie kwotę 12 300 zł (dwanaście tysięcy trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 95 000 zł (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) tytułem zwrotu nieuiszczonej opłaty od pozwu od której ponoszenia powodowie zostali zwolnieni

Sygn. akt III C 68/11

UZASADNIENIE

Ostatecznie sprecyzowanym na rozprawie w dniu 18 października 2012r. powództwem J. K. (1) i J. K. (2) wniesli o pozbawienie wykonalności w części tytułu wykonawczego z dnia 14 czerwca 2005r. wystawionego przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w całości i zaopatrzony w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie I Co 774/05 oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powodowie wskazali, iż pozwany Bank w dniu 14 czerwca 2005 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikom na kwotę 12 531 046,75 zł, który następnie został zaopatrzony w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia I Wydział Cywilny; Powyższy tytuł obejmował zobowiązania powodów z tytułu trzech niespłaconych kredytów zaciągniętych w datach: 31 grudnia 1990 r., 7 stycznia

1991r. oraz 2 czerwca 1993 r. Powodowie wskazali, iż na skutek zmiany ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. prawo bankowe pozwany był zobligowany do uzyskania sądowej klauzuli wykonalności, przy czym w dacie składania wniosku o nadanie bankowemu tytułowi wykonawczemu z dnia 14 czerwca 2005 r. -klauzuli wykonalności przez Sąd – roszczenia pozwanego Banku z ww. tytułów były przedawnione na zasadzie art. 118 k.c.. Uległy one bowiem przedawnieniu najpóźniej w 1997 r., za wyjątkiem roszczenia o zapłatę kwoty 150 000 zł, co do której na wniosek pozwanego Banku z 1994 r. była prowadzona egzekucja w stosunku do powodów.

Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. odpowiedzią na pozew z dnia 17 października 2008 r. /k. 7'5-79/ wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

W ocenie pozwanego argumentacja powodów dotycząca przedawnienia roszczenia nie zasługuje na uwzględnienie. Wierzytelność objęta tytułem egzekucyjnym z dnia 14 czerwca 2005 r. wynika z:

- umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 31 grudnia 1990r. :?*r 75/IY/90 opiewający na kwotę 5 465 406,26 zł;
- umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 7 stycznia 1991r. nr 91/506 opiewający na kwotę 2 065 833,34 zł;
- umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 2 czerwca 1993 r. nr 93/521 udzielony w kwocie 424 846,61 zł.

Pozwany wystąpił z wnioskiem o prowadzenie postępowań egzekucyjnych wynikających z ww. wskazanych tytułów w trzech sprawach: II Km 24/95 w dniu 1.12.1994 r.- ograniczając żądanie prowadzenia egzekucji do kwoty 150 000 zł; w dniu 6.12.1994 r. w sprawie prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grójcu ograniczając żądanie prowadzenia egzekucji do kwoty 1 000 000 zł oraz w sprawie XXIV Km 442/94 w dniu 24.11.1994 r. ograniczając żądanie prowadzenia egzekucji do kwoty 500 000 zł.

W opinii pozwanego, w myśl art. 238§1 pkt.lk.c., bieg terminu przedawnienia przerywany został poprzez złożenie ww. wniosków egzekucyjnych wraz z tytułami wykonawczymi. Z uwagi na fakt, iż postępowania te są f/ toku, a kończą się z chwilą wyegzekwowania całości roszczeń – roszczenia te nie uległy przedawnieniu.

Dodatkowo pozwany Bank podniósł, iż powodowie uznali roszczenie, a zatem nie może być mowy o przedawnieniu roszczenia.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2009 r. Sąd Okręgowy w W. uwzględnił powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego z dnia 14 czerwca 2005 r. wystawionego przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie I Co 774/05 w części tj. w zakresie kwoty 11 881 046,75 zł.

Przedmiotowy wyrok został uchylony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2010 r. i przekazany do ponownego rozpoznania, wobec stwierdzenia nieważności postępowania na skutek nienależytego umocowania pełnomocnika powodów.

Ponownie rozpoznając niniejszą sprawę **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Powodowie zawarli z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. trzy umowy kredytowe: w dniu 31 grudnia 1990r. umowę kredytową nr (...); następnie w dniu 7 stycznia 1991r. umowę kredytową nr (...), przy czym umowy te zostały objęte umową restrukturyzacyjną z dnia 24 marca 1993 r. o nr 517/93/k. 136-

141/

W dniu 2 czerwca 1993 r. powodowie zawarli jeszcze jedną umowę kredytową o

nr 521/93.

W dniu 24 listopada 1994 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. złożył wniosek / k. 166-167/ do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa o wszczęcie egzekucji, co do należności z ww. umowy tj. o nr 521/93 w oparciu o wyciągi z ksiąg bankowych o numerach 053/94 i 055/94/A /k.169,170/na kwotę 4 288 466 100,- złotych / p.d./oraz odsetek w wysokości 2 841 448 800 złotych/p.d./. W przedmiotowym wniosku pozwany Bank ograniczył egzekucję z powyższych tytułów do łącznej kwoty 500 000,- zł. Postępowanie egzekucyjne prowadzone w oparciu o powyższy wniosek nie zostało zakończone/XXIV Km 442/94/.

W dniu 1 grudnia 1994 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystąpił z wnioskiem /k. 148/ do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa o wszczęcie egzekucji co do roszczeń z umowy o nr (...) objętych wystawionymi w dniu 22 listopada 1994 r. wyciągami z ksiąg bankowych o numerach 050/94/B i 052/94/B /k. 158, 159/ na kwotę 20 801 599 900,- złotych /p.d./oraz odsetek w wysokości 14 690 118 500 złotych/przed denominacją/. W przedmiotowym wniosku pozwany Bank ograniczył egzekucję z powyższych tytułów do łącznej kwoty 150 000 zł. W przedmiotowym wniosku pozwany wskazał dodatkowo, iż w przypadku wyegzekwowania powyższej kwoty Bank rozszerzy wniosek o pozostałą kwotę i uiszczy stosowna zaliczkę od wniosku. W oparciu o powyższy wniosek Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa w Warszawie wszczął i prowadzi egzekucję /II KM 24/95/ z nieruchomości stanowiącej własność dłużników położoną w W. przy ul. (...), które toczy się do chwili obecnej.

3

Następnie w dniu 6 grudnia 1994r. pozwany skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grójcu wniosek /k. 156-157/0 wszczęcie egzekucji, co do roszczeń z umowy o nr (...) objętych wystawionymi w dniu 22 listopada 1994 r. wyciągami z ksiąg bankowych o numerach 050/94/B i 052/94/B /k.158,159/ na kwotę 20 801 599 900,- złotych /p.d./oraz odsetek w wysokości 14 690 118 500 złotych/p.d/ ograniczając egzekucję do łącznej kwoty 1 000 000 zł. W ramach powyższego postępowania Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Grójcu powiadomił pozwanego, iż wyznaczona licytacja nieruchomości w drugim terminie nie doszła do skutku z uwagi na brak nabywców. Jednocześnie w/w komornik powiadomił Bank o możliwości skorzystania z prawa przejęcia przedmiotowej nieruchomości. Z powyższego prawa pozwany bank nie skorzystał, co skutkowało umorzeniem postępowania w oparciu o art. 823 k.p.c.

W dniu 14 czerwca 2005r. pozwany wystawił /k. 144/ bankowy tytuł egzekucyjny na łączną kwotę 12 531 046, 75 zł obejmujący swoim zakresem roszczenia wynikające z umów kredytowych nr (...), przy czym umowy te zostały objęte umową restrukturyzacyjną z dnia 24 marca 1993 r. o nr 517/93 oraz umowy nr (...).

Powyższy tytuł został następnie zaopatrzony mocą postanowienia z dnia 29 listopada 2005 r. /k. 15/ Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia I Wydziału Cywilnego w klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 774/05.

W dniu 20 czerwca 2006r. pozwany wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grójcu z wnioskiem o wszczęcie egzekucji w oparciu o tytuł wykonawczy uzyskany w sprawie I Co 774/05. W dniu 6 grudnia 2006r. wydano Bankowi (...) S.A. dalsze tytuły wykonawcze o kolejnych numerach 2 i 3, celem prowadzenia egzekucji z nieruchomości położonych w Z. przy AL (...) i w W. przy ul. (...).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o dokumenty załączone do akt niniejszej sprawy, dołączone akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dk Warszawy Mokotowa KM 24/95, akta Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa I Co 774/05, akta Sądu Okręgowego w Warszawie V Cz 2820/12, sprawę I Co 115/08 Sądu

4

Okręgowego w Warszawie Wydziału V Odwoławczego wraz z dołączonymi aktami XXIV KM 442/94, zeznania świadków G. S. i J. G..

Ustalony przez Sąd stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Zarówno zeznania świadków, złożone przez strony dokumenty jak i akta sprawy, nie były w zakresie ustalonego stanu faktycznego kwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy istnieją przesłanki z art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, z uwagi przedawnienie roszczeń wynikających z umów zawartych z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 31 grudnia 1990 r. nr 75/IY/90; w dniu 7 stycznia 1991 r. nr 506/91 i w dniu 2 czerwca 1993 r. o nr 521/93.

W świetle treści art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. dłużnik może wytoczyć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Zdarzeniami w oparciu, o które można żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego są okoliczności lub fakty, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań, albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Dodatkowo w orzecznictwie konsekwentnie wskazuje się, iż skutek wygaśnięcia zobowiązania wywierają takie zdarzenia materialnoprawne jak wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia. Niemożność egzekwowania zachodzi natomiast, gdy nastąpiła prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty czy przedawnienie roszczenia.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd doszedł do przekonania, iż roszczenie powodów zasługuje na uwzględnienie jedynie w części, w jakiej dotyczy pozbawienia tytułu wykonawczego z dnia 29 listopada 2005 r. wykonalności co do kwoty 11 881 046,75 zł.

Bezspornym jest, iż pozwany w oparciu o tytuły egzekucyjne jakimi były w ówczesnym stanie prawnym - wyciągi z ksiąg Banku- wystąpił z wnioskiem

5

egzekucyjnym, co do należności wynikających z zaciągniętych kredytów o nr 75/IY/90 i nr 506/91 i o nr 521/93, jednak postępowanie egzekucyjne prowadzone było od 1994 r. z ograniczeniem do łącznej kwoty 650 000 zł./akta sprawy XXIV Km 442/94 i II Km 24/94/. W zakresie pozostałej należności pozwany nigdy nie wniósł o prowadzenie egzekucji, tym samym nie doszło do przerwania biegu przedawnienia należności, a skoro 10 letni termin ich wymagalności upłynął, świadczenie pozostałej kwoty uległo przedawnieniu, przed uzyskaniem sądowej klauzuli wykonalności w dniu 29 listopada 2005 r.

W świetle art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, powziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, poprzez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje oraz przez wszczęcie mediacji.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 lipca 2003 r. wydanym w sprawie sygn. I CKN 363/01, wystawienie bankowego tytułu wykonawczego nie odpowiada żadnemu z wymagań określonych w art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. W stanowisku Sądu Najwyższego godnym podkreślenia jest pogląd, który podziela Sąd w niniejszej sprawie, iż wystawienie bankowego tytułu wykonawczego nie może być uznawane za surogat wytoczenia powództwa, skutkujący przerwaniem biegu przedawnienia, gdyż bankowy tytuł wykonawczy nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. W dalszej części Sąd Najwyższy argumentował, iż przerwanie biegu przedawnienia następuje poprzez złożenie do komornika wniosku o wszczęcie egzekucji w oparciu o taki tytuł, albowiem złożenie wniosku stanowi czynność, która czyni zadość wszystkim wymaganiom przewidzianym w art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., jako czynność powzięta przed organem powołanym do egzekwowania roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem wykonawczym.

Z kolei ze stanowiska Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r. wyrażonego w sprawie II CK 113/02 wynika, iż przerwanie biegu przedawnienia następuje dopiero przez wszczęcie egzekucji.

W sprawie bezspornym było, iż do czasu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w dniu 14 czerwca 2005 r. pozwany Bank (...) S.A. w W. nie rozszerzył wniosku o wszczęcie egzekucji i prowadzono na jego wniosek postępowania egzekucyjnego ponad kwotę tj. kwoty 650 000 zł. Dopiero po uzyskaniu sądowej klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny w dniu 29 listopada 2005 r. Bank rozpoczął egzekucję całej należności. Wówczas dopiero złożył wniosek w oparciu o ww. tytuł wykonawczy o prowadzenie egzekucji w szerszym zakresie i to na podstawie już nowego tytułu. Taki wniosek wpłynął do akt III Km 24/95 w dniu 12.12.2007 r./k.143/, do akt XXIV Km 442/94 w dniu 17.12.2007 r./k.161/ i został nadto złożony do Komornika przy Sądzie Rejonowym w Grójcu w dniu 20 czerwca 2006 r./ k. 151/.

Zdaniem Sądu słusznie podnoszą powodowie, iż w zakresie kwoty ponad 650 000 zł roszczenie wynikające z dotychczasowych tytułów, jako nie egzekwowane uległo przedawnieniu. Tytuł wykonawczy z dnia 29 listopada 2005 r. dotyczy roszczeń zatem przedawnionych, co do kwoty 11 881 046,75 zł i winien ulec pozbawieniu wykonalności.

Artykuł 125 § 1 k.c. wskazuje na 10 letni termin przedawnienia, dla należności objętych prawomocnym wyrokiem a nieegzekwowanych w tym terminie. W opinii Sądu, z powyższego uregulowania wynika wprost zasada, zgodnie z którą należność dochodzona w oparciu o dany tytuł wykonawczy nie ulega przedawnieniu jeżeli w ciągu 10 lat od jego wystawienia wierzyciel wystąpi z wnioskiem do komornika o wszczęcie egzekucji. Nie podjęcie w tym okresie czynności egzekucyjnych skutkuje przedawnieniem. Zauważyć należy, iż to wierzyciel jest gospodarzem postępowania egzekucyjnego i to on decyduje w jakim zakresie ma być ono prowadzone. Możliwym jest zatem, aby wierzyciel zdecydował się jedynie na częściowe egzekwowanie należności. Nie wynika bowiem z żadnych regulacji obowiązków egzekwowania całości wierzytelności.

Zdaniem Sądu twierdzenia pozwanego, iż dla przerwania biegu przedawnienia wystarczające jest, iż wierzyciel wystąpi z wnioskiem egzekucyjnym w sytuacji, gdy z tytułu wykonawczego załączonego do wniosku wynika większa wierzytelność niż ta jaką chce egzekwować wierzyciel. Należy tu jeszcze raz zauważyć, iż pogląd taki prowadziłby do niczym nie uzasadnionego wniosku, iż wierzyciel nie jest ograniczony żadnym terminem do wszczęcia egzekucji należności jeżeli tylko złoży wniosek do komornika i będzie wnioskował o prowadzenie egzekucji symbolicznej kwoty z przysługującej mu

7

należności. Zdaniem Sądu, taki tok rozumowania nie daje się pogodzić z materialnymi przepisami dotyczącymi terminów przedawnienia i ich biegu.

Zdaniem Sądu nie ma natomiast żadnych podstaw do przyjęcia stanowiska powodów, iż również kwoty 650 000 zł, roszczenie uległo przedawnieniu, albowiem pozwany po nowelizacji ustawy prawo bankowe, nie wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności do sądu w zakresie tytułów wystawionych w 1994r. w oparciu, o które Bank prowadzi dotychczas egzekucję ww. kwoty. Zauważyć należy, iż dla prowadzenia egzekucji wystarczającym było w świetle ówczesnego art. 53 ust. 2 ustawy prawo bankowe złożenie wyciągu z Książ banku bez nadawania im klauzuli wykonalności. Zgodnie zaś z art. 51. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów do postępowań egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie wyciągów z ksiąg bankowych oraz innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, stwierdzających zobowiązania na rzecz tych banków i zaopatrzonych w oświadczenie, że oparte na nich roszczenia są wymagalne, mających moc tytułów wykonawczych bez potrzeby uzyskiwania dla nich sądowych klauzul wykonalności, stosuje się przepisy dotychczasowe.

W ocenie Sądu, brak jest również podstaw do uznania, iż powodowie uznali przedmiotowe roszczenie. Pisma, jakie powodowie kierowali do Banku przedłożone przez pozwanego nie pozwalają na uznanie, iż stanowią one uznanie roszczenia. Przede wszystkim brak jest podstaw do przyjęcia, iż stanowią one wyraźne oświadczenie woli w tym zakresie. Z powyższych pism nie wynika bowiem w sposób jednoznaczny jaką kwotę powodowie mieliby uznać, tak co do wysokości jak i podstaw jej świadczenia.

Z tych też względów orzeczono jak w pkt. 1 i 2 wyroku.

W świetle art. 98 k.p.c. mając na uwadze koszt zastępstwa procesowego poniesiony przez powodów i kwotę, jaką uiścili powodowie tytułem opłaty od pozwu, z mocy art. 98 k.p.c. orzeczono jak w pkt. 3 wyroku.

Pozwany, skoro przegrał niniejszą sprawę, winien uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie nieopłacone dotychczas koszty sądowe tj. różnicę pomiędzy wymaganą opłatą od pozwu, a wniesioną przez powodów, co uzasadnia orzeczenie jak w pkt. 4 wyroku.